

3. ÉZSAIÁS PRÓFÉTA ELHÍVÁSA

(Ézs 6)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.

Biblia magyarázó jegyzetekkel. Budapest, 1997, Kálvin Kiadó.

Dr. Karasszon Dezső: Ézsaiás könyvének magyarázata. in. J. K., 1995, Kálvin Kiadó.

Rózsa Huba: Az Ószövetség keletkezése. Budapest, 1986, Szent István Társulat.

Soggin, J. Alberto: Bevezetés az Ószövetségbe. Budapest, 1999. Kálvin Kiadó.

Westermann, Claus: Az Ószövetség teológiájának vázlata. Budapest, 1993, Ráday Kollégium.)

Isten soha sem hagyja magára népét. Egyrészt gondviselő szeretetével folyamatosan jelen van, másrészt mindig kiválasztott magának embereket arra a feladatra, hogy az üzenetét továbbadják.

Próféta fogalma:

A profétákat Isten hívta el és küldte el. A legfontosabb feladatuk az volt, hogy Isten üzenetét meghallják és továbbadják. Folyamatosan figyelmeztették Isten népét, ha letértek az útról. Sokszor néven neveztek a bűnöket. Az igaz proféták mellett azonban megjelentek a hamis proféták, akik a címzettek igényeihez alakították az üzenetet. Vannak olyan proféták, akiknek az elhívása egész életre szólt. (Illés) De Isten hívott el úgy is embereket, hogy csak egy üzenetet kellett nekik továbbadni, és előtte és utána is más életmódot folytattak. (Páldául Ámós, aki pásztor és fügetermesztő is volt.) A proféták köré tanítványok csoportosultak. (1Kir 18,13) Prófétanókkal is találkozunk a Szentírásban. (Mirjam, 2Móz 15,20)

Az ószövetségi profétálás történetében három korszakot különböztetünk meg:

1. Izrael államalapításától a Kr. e. 8. századig tartó időszak.

Ebben a korszakban élt Sámuel, Illés, Elizeus. Életükről több történet is szerepel a Szentírásban. Proféciáik nem maradtak fen írásban. Gyakran csodás események kísérik ezeknek a profétáknak az életét. Gyakran kerültek az uralkodóval összeütközésbe. Sokszor a társadalmi igazságtalanság ellen léptek fel. De kül-és belpolitikai kérdésekben is hallatták Isten hangját.

2. Kr. e. 8. századtól a babiloni fogság koráig.

Keveset tudunk azoknak a profétáknak az életéről, akik ebben a korszakban éltek. Sokkal inkább a proféciáik maradtak fenn. A fogság előtti proféták üzenetében újra és újra megjelenik a nép bűn miatti bírálata.

3. Fogság után a profétai mozgalom végéig (1-2 évszázaddal a babiloni fogság után)

A fogság után kevés profétáról tudunk a Szentírás lapjain. Üzeneteik központi mondanivalója a templom újjáépítése és néhány rituális kérdés.

Keresztelő Jánost profétának tartották. Az Újszövetség lapjain találkozunk Agabosz profétával (Apostolok cselekedetei 11,28) A Korinthusi levél szerint a proféták feladata: építeni, bátorítani, vigasztalni. (1Kor 14,3)

Ézsaiás proféta személye:

Ézsaiás proféta könyvét nem egy személy írta. A tulajdonképpen Ézsaiás proféta (az úgynevezett Protoézsaiás) Ézsaiás könyvének 1-39. fejezeteiben szerepel. Apja neve: Ámóc (1,1). Nős volt. Felesége a megnevezése szerint: „profétanő”. (8,3) Gyermekének jelképes neve

van, amely üzenetet hordoz. Ézsaiás több király uralkodása alatt volt próféta: Uzzijás, Jótám, Áház és Ezékiás. Jeruzsálemből származott. Az uralkodó osztályhoz tartozott, (7,1) Ezékiás király elküldetett érte, elfogadták az üzeneteit, nem ütközött ellenállásba a mondanivalójával. (37,1)

Működésének ideje:

Uzzijja király halála: halála időpontja kb. Kr. e. 740-735 között.
Próféciai: nagyrészt politikai prófécákat mondott. Egyik kulcsfogalma a hit. A megmaradáshoz szükséges a hit, vagyis az, hogy az ember visszatérjen az élő Istenhez.

Elhívás:

Hagyományosan ezt a fejezetet (Ézs 6.) a próféta elhívási történetének tartják, mert ez az összefoglaló cím. Ha összevetjük az 1. rész 1. versével, akkor kiderül, hogy Ézsaiás korábban is prófétált már, Uzzijás életében. Ezért ezt a történetet inkább egy különleges megbízásra való elhívás történetének lehet tekinteni. Szolgálatát Kr. e. 701-ig tartott, Jeruzsálem ostromáig. Egy látomást ír le ez a fejezet. Isten királynak látja Ézsaiás. Isten a Szentek Szentjében trónol. Isten szentségét megérezve Ézsaiást félelem fogja el. Tisztátalannak látja az életet. Szimbolikus cselekmény történik: Isten angyala megtisztítja a prófétát. Nem önmagától lesz szent, az Isten, hanem az által, hogy Isten megtisztítja. A tisztulás útja pedig a bűnbocsánat. A parázs mintegy elégeti a bűnt. A tisztulás után következik csak a feladatra küldetés.

Próféciaiban szereplő fogalmak:

trón: „Azonnal elragadtattam lélekben, és íme, egy trónus állt a mennyben, és a trónuson ült valaki.” (Jel 4,2) Isten uralkodásának a helye.

szeráf: Isten trónja körüli angyalok, akik Isten dicsőségét zengik.

szent: Elkülönített Isten számára. Isten szent. Minden olyan tárgy szent, amely a kultuszt szolgálja.

trishagion: A háromszor szent Isten abszolút szentségének a kijelentése, amely az egész könyvben visszhangzik.

füst: „A szentély megtelt füsttel Isten dicsőségétől és hatalmától, és senki sem mehetett be a szentélybe, míg be nem teljesedett a hét angyal hét csapása.” (Jel 15,8)

tisztátalan ajkú: A szentséges közelsége miatt, vele összehasonlításban az ember tisztátalannak tűnik akkor is, ha minden tisztasági törvényt megtart.

Isten megtisztítja a próféta ajkait és azáltal tisztává teszi arra, hogy leplezze le a népe bűneit, és a nevében hirdesse a népének számára, hogy az ÚR ítéletet tart népe fölött, amiért akarnak Istenhez térni.

parázs: kultuszban az oltáron volt (3Móz 16,12)

oltár: áldozat bemutatására szolgáló szent hely.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Wegenast, Klaus, Religionsdidaktik Sekundarstufe I., Stuttgart, 1993. 99.)

Isten hívása az Ószövetségben című témakör ebben a leckében konkrétan megjelenik. Az identitásért való küzdelemben fontos lépés, hogy a serdülő mások szemével látja magát. Itt Isten szemén keresztül tekinthet magára. Isten egy feladatra keres valakit és Ézsaiás ezt a nehéz feladatot önként vállalja. Az ifjúkori lelkesedés nem a feladat nehézségére tekint, hanem a kihívásra. Ez jellemző erre a korosztályra, amikor úgy érzi, hogy nincs számára lehetetlen. Vannak fiatalok, akik mindenben lelkesen részt vesznek. Ha számára hiteles személy kínál fel feladatot, akkor Ézsaiással együtt mondják: „Itt vagyok, engem küldj!” (Ézs 6,8). Rájuk lehet támaszkodni a csoportfeladatokban, egy-egy szolgálatban. Fontosnak érzik magukat,

értékesnek ettől, és erősödik az önállóságuk. Az önállósodás felé nagy lépés az önként vállalt feladat, már nem a szülők, nem a tanárok mondják meg, hogy mit kell csinálni, hanem a felkínált lehetőségek közül ő maga választ. A vallástanáron, a gyülekezeten nagy a felelősség, hogy tárjunk fiataljaink elé olyan feladatokat, amiben önként részt vehetnek. Ahol működik a cserkészlet, ott az nagy mértékben hozzásegíthet ehhez. A hitük fejlődésében is nagy lépés lehet, ha a feladatot Istentől kapottnak élik meg, azaz Istennek szüksége van rájuk, és érdemes keresnie azt, amit Ő szeretne rábízni.

Ezen az órán elsősorban a lelkes, feladatra önként jelentkezőket szólítjuk meg, bátorítjuk. A vonakodókhoz majd Jeremiás próféta kapcsán fogunk inkább szólni. A valláspedagógiában nem célunk mindent egy órán elérni. Nem egyszeri alkalom áll a rendelkezésünkre, hanem egy folyamat. Ennek a folyamatnak a kézbentartója a vallástanár, akinek egyszerre kell nevelni, tanítani, értékelné, tanácsot adni, és mindezekben figyelembe venni a csoport összetételét.

Ézsaiás próféta elhívása egy látomás. A látomás szimbolikus jelentését már az elvont művelti gondolkodással jól megértheti a tanuló. Fontossá lehet számára a kiválasztottság érzése, és az, hogy valami olyanba tekinthet bele, amire mindenkit hív Isten, de mégis titok, mint a Szentek szentje.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel, a tankönyvi illusztráció segítségével ismertetni Ézsaiás korának történelmi háttérét. ○ Ismerje és magyarázza meg, mit jelent a küldetés lényege. ○ Tudja segítséggel jellemezni Ézsaiás prófétát. • Ismerje és tudja elmondani és indokolni Ézsaiás küldetésének történetét. • Tudja értelmezni a lecke Igéjét: Ézsaiás 6,8 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Legyen képes elmondani Ézsaiás korának történelmi háttérét. ○ Tudja, mit jelent a küldetés lényege. ○ Tudja elmondani és indokolni Ézsaiás küldetésének történetét. ○ Tudja értelmezni és tanulja meg a lecke Igéjét: Ézsaiás 6,8.

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

Fő hangsúly: Ézsaiás személyén keresztül megláttatni, hogy az Isten világába való betekintés feladatát ad.

Kognitív cél: Ézsaiás személyén keresztül megláttatni, hogy az Isten világába való betekintés feladatát ad.

Affektív cél: Küldetéshez, feladatvállaláshoz fűződő érzelmi viszony a feltárása.

Pragmatikus cél: Keresse, hogy neki milyen feladatot adhat Isten.

Az óra fő részei	Javaslatok	Módszertani javaslatok, felhasznált taneszköz
<p>Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Én küldelek (játék)</p> <p>A csoportnak körbe kell állni. Egy önként jelentkező beáll csukott szemmel, háttal valaki elé, aki egy határozott mozdulattal (a vállánál fogva) elindítja egy általa választott irányba a körön belül. Mikor odaérne ahhoz, akinek „küldték”, ő gyengéden megállítja, és hasonló módon tovább küldi valaki másnak. Fontos, hogy a küldött szeme csukva legyen! Jó, ha minél többen kipróbálhatják ezt a játékot.</p> <p>Végül beszéljük meg, hogy ki hogyan érezte magát. Mennyire bízott meg abban, aki „küldte”? Mennyire bátran, határozottan indult el csukott szemmel az ismeretlen cél felé?</p>	
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Beszélgetés</p> <p>Ki és mit szokott rájuk bízni? Kinek milyen feladatai vannak otthon, vagy másutt? Milyen feladatokat vállalnak szívesen?</p> <p>TK 18. o. Gondold végig! Beszéljétek meg!</p> <p>Bibliai történet</p> <p>Ézsaiás elhívásának történetét a hittanoktató elbeszélése alapján ismerjék meg, ehhez segít a TK18-19. o.</p>	<p>TK 3. lecke: Ézsaiás próféta elhívása, 18. oldal</p>
<p>Munkáltatás</p>	<p>Páros munka</p> <p>Munkafüzet 1. feladata.</p> <p>RÉ 399. d.: Imhol vagyok, édes Uram... Am: „Itt vagyok, engem küldj!” Ézs 6,8</p>	<p>MFEI 3. lecke, 15. oldal 1. f. vagy MFGY 3. lecke, 12. oldal 1. f.</p>
<p>Házi feladat</p>	<p>Munkafüzet 3. feladata.</p>	<p>MFEI 3. lecke, 16. oldal 3. f. vagy MFGY 3. lecke, 13. oldal 3. f.</p>

TOVÁBBI ÖTLETEK

Élménypedagógiai játék: KÜLDETÉS

Szükséges eszközök: Újságpapírok, ragasztó, üveggolyó, 2-3 szék

Időigény: 30 perc

Típus: Együttműködési

Teológiai kapcsolódás: Isten küldetést ad a keresztyén embernek.

Szabály:

- Mindenkinek részt kell venni a játékban.
- Nem eshet le a földre a golyó.

Tudnivaló:

Akkor lehet a legkönnyebben megoldani a feladatot, ha az újságpapírokból csöveket alakítania ki. A feltekert újságpapírból tartóvázat lehet alkotni.

Kerettörténet:

Egy tengerentúli faluban egy ismeretlen betegség ütötte fel a fejét. Nagyon súlyos, és nagyon fertőző. Egy orvoscsoport kutatásba fogott, és megtalálta az ellenszert. Ők a faluban vannak, ki nem jöhetnek onnan. Elfogyott az összes ellenszer, újat kell gyártani. Egyetlen összetevő azonban nem található meg a faluban. De nálatok van. (golyó) Ezt el kell juttatnotok a faluba. Nincs más eszközötök, csak néhány újságpapír, ragasztó, és néhány kidőlt fa (székek). Nem érhetek az összetevőhöz, mert akkor megsemmisül. Szállítóeszközt kell gyártanotok. Elindítani az összetevőt, és eljuttatni. Mivel az összetevő illékony, csak rövid időtök van arra, hogy megmentsetek a falut.

Megbeszélés:

- I. **Tények:** Sikerült-e teljesíteni a küldetést? Mi volt a küldetésetek?
- II. **Érzések:** Éreztél-e felelősséget a megmentésért? Milyen érzés, hogy sikerült a küldetés? Mit éreztél a játék közben? Elégedett vagy-e? Szeretted-e a feladatokat? Jól érezted-e magad a játék közben? Mi okozott örömet, mi okozott bosszúságot?
- III. **Tapasztalat:** Mit tanultál meg magadról? Mi tapasztaltál meg arról, hogy mit jelent a küldetés neked?

Drámapedagógiai ötlet: FELKÉSZÍTŐ SZERTARTÁS

Kulcsmotívum: parázs érintése az ajakhoz.

Játsszunk el felkészítő/beavató szertartásokat! Lovaggá ütés, tengerész bedobása a vízbe az egyenlítőhöz érve, gólyaavatás, új diákok/tanárok fogadalomtétele, stb.) Eljátszhatjuk egyszerű, stilizált formában, vagy állóképekben is. Az avatottakat kérdezzük meg: hogyan érezted magad előtte, utána, közben? Kössük össze az angyallal és a parázzsal, keressük meg az igéből, hogyan érezte magát Ézsaiás előtte, közben, utána? Mire készítették fel, mire "avatta" fel ez a szertartás a prófétát?